

Grönt ljus för klimatanpassning?

Skogliga intressenters perspektiv inför FSC:s nästa skogsbruksstandard

Petra Salvin & Matteus Åslund

Självständigt arbete • 15 hp
Sveriges lantbruksuniversitet, SLU
Fakulteten för skogsvetenskap
Skogsvetarprogrammet
Kandidatarbeten i Skogsvetenskap • 2025:13
Umeå 2025

Grönt ljus för klimatanpassning?

Skogliga intressenters perspektiv inför FSC:s nästa skogsbruksstandard

Green Light for Climate Change Adaption?

Forest stakeholders' perspectives on the upcoming FSC-standard

Petra Salvin & Matteus Åslund

Handledare: Isabella Hallberg-Sramek, Sveriges Lantbruksuniversitet,
institutionen för skoglig resurshushållning

Examinator: Peichen Gong, Sveriges lantbruksuniversitet, institutionen för
skogsekonomi

Omfattning: 15 hp

Nivå och fördjupning: Grundnivå, G2E

Kurstitel: Kandidatarbete i skogsbruksvetenskap

Kurskod: EX1015

Program/utbildning: Skogsvetarprogrammet

Kursansvarig inst.: Institutionen för skogens ekologi och skötsel

Utgivningsort: Umeå

Utgivningsår: 2025

Omslagsbild: Matteus Åslund [privat bild]

Upphovsrätt: Alla bilder används med upphovspersonens tillstånd.

Serietitel: Kandidatarbeten i skogsvetenskap

Delnummer i serien: 2025:13

Nyckelord: Klimatförändring, klimatanpassningsstrategier, skogsskötsel,
konsensus

Sveriges lantbruksuniversitet

Fakulteten för skogsvetenskap

Institution för skogens ekologi och skötsel

Sammanfattning

Sveriges skogar är viktiga för biologisk mångfald, ekonomi och klimat. Klimatförändringar hotar dock skogarnas hälsa, vilket kräver klimatanpassad skogsskötsel för ett hållbart skogsbruk. Certifieringsorganisationen Forest Stewardship Council (FSC) syftar till att främja implementeringen av ett hållbart skogsbruk i Sverige och globalt. FSC:s beslutsorgan bygger på konsensus mellan tre kammare, den sociala kammaren, miljökammaren och den ekonomiska kammaren. Dess verksamhet vilar på principen om dialog och samverkan mellan olika intressenter, vilket gör FSC:s medlemmar till centrala aktörer i utformningen av ett hållbart skogsbruk.

Syftet med studien var att undersöka förutsättningarna att inkludera klimatanpassning i den kommande revideringen av FSC:s svenska skogsbruksstandard. Genom kvalitativa semistrukturerade intervjuer med representanter från FSC:s tre kammare undersöktes medlemmarnas syn på klimatanpassning och möjliga områden där konsensus fanns, eller saknades, identifierades. Resultaten visade att det fanns ett brett stöd för att lyfta fram klimatanpassning som ett tema i nästa revidering av standarden och att vissa klimatanpassningsstrategier, såsom blandskog, föredrogs mer än andra strategier. Dessutom rådde enighet inom vissa kamrar för specifika klimatanpassningsstrategier, såsom för främmande trädslag, men det saknades konsensus mellan kamrarna gällande vilka strategier som bör inkluderas. Slutsatsen är därför att det i dagsläget saknas förutsättningar för att inkludera specifika strategier inom FSC:s standard. Samtidigt uttrycker många medlemmar ett starkt engagemang för klimatanpassning av skogsbruket och det bedöms därmed finnas en möjlighet för att inkludera klimatanpassning genom dialog och samverkan.

Nyckelord: Klimatförändring, klimatanpassningsstrategier, skogsskötsel, konsensus

Abstract

Sweden's forests play a vital role for biodiversity, the economy and the climate. However, climate change poses a threat to forest health, which requires climate-adapted forest management for sustainable forestry. The Forest Stewardship Council (FSC) aims to promote the implementation of sustainable forestry practices in Sweden and globally. FSC's decision-making body is based on consensus between three chambers: the social, environmental, and economic chambers. Its foundation lies in dialogue and collaboration among diverse stakeholders, making its members crucial in shaping sustainable forest management.

The aim of this study was to investigate the conditions for including climate adaptation in the upcoming revision of FSC's Swedish forestry standard. Through qualitative semi-structured interviews with representatives from FSC's three chambers, the members' views on climate adaptation were examined and potential areas of consensus identified. The results showed broad support for including climate adaptation as a theme in the next revision of the standard and certain adaptation strategies, such as mixed-species forests, were preferred over others. There was also agreement within the chambers on specific strategies, such as the use of non-native tree species, but consensus was lacking between the chambers on which strategies should be included. Therefore, the conclusion is that there is currently a lack of possibilities for including specific strategies in FSC's standard. At the same time, many members expressed a strong commitment to climate adaptation in forestry and this provides opportunities to include climate adaptation through dialogue and cooperation.

Keywords: Climate change, climate adaptation strategies, silviculture, consensus

Innehållsförteckning

Förord	6
Inledning.....	7
1.1 Syfte och frågeställningar	8
1.2 Avgränsningar	8
Bakgrund	9
Material och metod	13
2.1 Strukturering av intervjuprocessen	13
2.2 Urval av respondenter	14
2.3 Analytiskt ramverk	16
2.4 Etik och samtycke	17
2.5 Felkälla	17
Resultat.....	18
3.1 Synen på att inkludera klimatanpassning som tema	18
3.2 Önskemål gällande klimatanpassningsstrategier	19
3.2.1 Blandskog	19
3.2.2 Kontinuitetsskogsbruk.....	20
3.2.3 Främmande trädslag.....	21
3.2.4 Övriga strategier	22
3.3 Skiljer sig preferenserna för klimatanpassningsstrategier mellan FSC- medlemmarna och de tre kamrarna?.....	23
Diskussion	25
4.1 Medlemmarnas vilja att inkludera klimatanpassning som ett tema	25
4.2 Medlemmarnas vilja att inkludera klimatanpassningsstrategier	25
4.3 Konsensus om inkludering av klimatanpassningsstrategier	27
4.4 Med konsensus som krav kommer fördelar och utmaningar	28
4.5 Slutsats och medskick till FSC:s standardkommitté	29
Referenser	31
Bilagor	36
5.1 Bilaga 1. Intervjuguide	36

Förord

Detta kandidatarbete, motsvarande 15hp, har utförts inom ramen för Skogsvetarprogrammet vid Sveriges lantbruksuniversitet (SLU). Med denna studie ville vi undersöka FSC Sveriges medlemmars inställning till klimatanpassning inom det svenska skogsbruket.

Vi vill rikta ett stort tack till FSC Sverige för förtroendet att få vara en del av att bidra till förberedelsefasen för revideringen av den svenska skogsbruksstandarden. Det har varit ett givande och spännande uppdrag som vi hoppas ni har stor nytta av.

Vi vill rikta ett stort tack till Isabella Hallberg-Sramek som med engagemang och tydlighet har handlett oss genom arbetet. Isabella har bidragit med konstruktiv feedback genom regelbunden kommunikation vilket gjort att vi har kunnat utveckla detta kandidatarbete till bästa möjliga.

Slutligen vill vi rikta ett stort tack till respondenterna för givande intervjuer och trevliga samtal som bidragit till vår uppsats. Utan er kunskap och tid hade det inte varit möjligt att genomföra studien.

Umeå, juni 2025

Petra Salvin och Matteus Åslund

Inledning

Sveriges skogar spelar en avgörande roll för landets biologiska mångfald, ekonomi och kolbindning (Eriksson & Hammer 2006; Pilli et al. 2015; Fischer et al. 2020). Klimatförändringarna medför dock förändrade ekologiska förutsättningar som hotar skogarnas hälsa och framtida funktion som leverantörer av ekosystemtjänster (Keskitalo et al. 2016; Skogsstyrelsen 2020). Majoriteten av skogarna sköts idag enligt skogsskötselsystemet trakthyggesbruk, ett system som i hög grad bygger på jämnåriga monokulturer (Kuuluvainen et al. 2012; Andersson & Keskitalo 2018). Detta gör skogarna särskilt sårbara för de klimatrelaterade risker som identifierats av bland annat Klimat- och näringslivsdepartementet. Risker såsom förändrad tillväxt, förändring av trädarters utbredningsområden, ökade stormskador, spridning av nya skadeorganismer och försämrade förutsättningar för biodiversitet (SOU 2007; Keskitalo et al. 2016). För att möta dessa utmaningar krävs en utveckling av skogsskötseln med metoder som stärker skogarnas naturliga motståndskraft. Sådana klimatanpassningsstrategier utgör en viktig del i omställningen mot ett mer robust och hållbart skogsbruk (Jönsson 2013; Skogsstyrelsen 2020).

En viktig aktör i att skapa hållbara skogsskötselmetoder är Forest Stewardship Council (FSC). FSC International är en oberoende och global medlemsorganisation med syfte att främja miljöanpassat, socialt ansvarstagande och ekonomiskt hållbart skogsbruk genom marknadsdrivna verktyg (FSC International 2011). De nationella kontoren är FSC internationals förlängda arm. I FSC Sverige, i denna uppsats endast benämnd som "FSC", ingår de nationella medlemmarna. Det är medlemmarna som tar fram och beslutar reglerna i den svenska FSC-standard för skogsbruk i Sverige som det certifierade skogsbruket måste efterleva (FSC Sverige 2020a). Medlemmarna spelar därmed en avgörande roll vid implementering av hållbara skogsskötselmetoder i praktiken. Standarden bestäms av FSC:s beslutsorgan som bygger på konsensus mellan tre kammare: den sociala kammaren, miljökammaren och den ekonomiska kammaren. Trots att standarden ska reglera ett långsiktigt och hållbart skogsbruk i Sverige saknade den, under våren 2025, strategier anpassade till att möta klimatförändringarna.

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med studien är att undersöka vilka förutsättningar det finns att inkludera klimatanpassning i den kommande standardrevisionen av FSC:s svenska skogsbruksstandard.

Utifrån föreliggande syfte ämnar arbetet att besvara tre forskningsfrågor:

- (1) Hur ser FSC-medlemmar på att inkludera klimatanpassning som ett tema under revideringen av skogsbruksstandarden?
- (2) Vilka klimatanpassningsstrategier föredrar FSC-medlemmarna att inkludera, eller inte inkludera, i den svenska skogsbruksstandarden?
- (3) Skiljer sig preferenserna för klimatanpassningsstrategier mellan FSC-medlemmar och de tre kamrarna? Vilka strategier finns det konsensus kring och vilka råder det delade åsikter om?

1.2 Avgränsningar

Uppsatsen är begränsad till klimatanpassning, vilket handlar om hur skogar kan skötas för att möta framtidens ökade skaderisker och andra klimatrelaterade förändringar. Framförallt tre klimatanpassningsstrategier kommer tas upp: blandskog, kontinuitetsskogsbruk och användandet av främmande trädslag. I uppsatsen ingår inte lindring av klimatförändringar genom att binda in kol och ersätta fossila resurser.

Bakgrund

Climate Change Adaptation and Mitigation Strategies (CCAMS) är en term som anspelar till att använda skogsbruksmetoder som syftar till att motverka och möta klimatförändringar. Tidigare forskning av Felton et al (2024) har identifierat sju huvudsakliga CCAMS såsom bland annat blandskog, främmande trädslag och kontinuitetsskogsbruk. De CCAMS som nämns i artikeln ses som klimatanpassningsstrategier men utöver dessa finns ytterligare strategier lämpade för klimatanpassning, exempelvis ståndortsanpassning och nyttjande av förädlad material (Skogsstyrelsen 2016a; Felton et al. 2024). Termen ”klimatanpassningsstrategi” kan därmed anses bred och innefattar många olika strategier. I denna studie kommer ett flertal strategier tas upp, men för att jämföra FSC-medlemmarnas olika inställningar kommer de även efterfrågas att delge sina perspektiv om specifikt tre strategier. Dessa är blandskog, kontinuitetsskogsbruk och främmande trädslag. Deras definitioner och effekter sammanfattas i tabell 1.

Tabell 1. Definitioner av tre klimatanpassningsstrategier (blandskog, kontinuitetsskogsbruk och främmande trädslag) och följande biologiska effekter från användandet av dessa.

Strategi	Definition	Effekter	Referenser
<i>Blandskog</i>	Skogar som består av två eller fler trädslag där inslaget av ett trädslag inte utgör mer än 70 procent av grundytan.	Främjar biodiversitet, estetiska värden, rekreation och kulturella värden, vatten- och markegenskaper. Kan ha negativa konsekvenser för virkesproduktion.	(Felton et al. 2010, 2016; Rytter et al. 2014; Huuskonen et al. 2021)
<i>Kontinuitets-skogsbruk</i>	Skogsbruk som syftar till att bibehålla en ständigt trädbevuxen mark med varierad skiktning.	Mindre intensiv markpåverkan än trakthyggesbruk, vilket minskar förluster av markens kollager och känsligheten för förlust av kväve och fosfor. Minskar risken	(Gundersen & Frivold 2008; Kuuluvainen et al. 2012; Lundqvist 2017; Nevalainen 2017; Hume et al. 2018; FSC Sverige 2020a; Mayer et al.

		för torka och är positivt för rekreation. Kan ge negativa konsekvenser för volymtillväxt och produktion.	2020; Savilaakso et al. 2021; Ekholm et al. 2023)
<i>Främmande trädslag</i>	De trädslag som introduceras till Sverige och då befinner sig utanför sitt nuvarande eller historiskt naturliga utbredningsområde.	Effekterna är individuella för respektive art. Contortatall (<i>Pinus Contorta</i>) på tallmarker ger ökad virkesproduktion men negativa effekter på biodiversitet och marklav. Douglasgran (<i>Pseudotsuga menziesii</i>) och Hybridlärk (<i>Larix X marchlinsii</i>) kan ha negativa effekter på biodiversitet. Tysklönn (<i>Acer pseudoplatanus</i>) och Hybridasp (<i>Populus x wettsteinii</i>) kan däremot ha positiva effekter för biodiversitet men bedöms kunna bli invasiva.	(McNeely et al. 2001; Kivinen et al. 2010; Felton et al. 2013; Kjær et al. 2014;) (McNeely et al. 2001; Kivinen et al. 2010; Felton et al. 2013; Kjær et al. 2014; Skogsstyrelsen 2018)

Att klimatanpassningsstrategier är en bred term kan leda till utmaningar. Sverige har ett stort antal rättighetshavare och intressenter med olika synsätt på hur skogar bör förvaltas (Sandström et al. 2016). Därmed kan det finnas utmaningar med att implementera klimatanpassningsstrategier storskaligt. FSC är en central aktör i att främja dialog mellan intressenter inom den svenska skogssektorn. I Sverige är drygt hälften av den produktiva skogsmarken certifierad enligt FSC och certifieringen är avgörande för samråd med rennärning, kvarlämnande av död ved efter avverkningar samt för ökad lövinblandning i svenska skogar (Johansson 2014; Lehtonen et al. 2021). I FSC:s svenska skogsbruksstandard regleras bland annat vad certifikatsinnehavaren ska uppnå med sin certifierade skog, såsom att minst tio procent av huvudstammarna i ett barrdominerat skogsbestånd ska utgöras av lövträd (FSC Sverige 2020a). FSC International:s nationella standarder bygger på principer och kriterier, vilka är de grundläggande reglerna organisationen ställer på hållbart och ansvarsfullt skogsbruk, och kriterierna används för att bedöma huruvida ett principkrav har uppfyllts eller inte (FSC International 2025). Trots att FSC har en betydande roll i att forma ett hållbart och ansvarsfullt skogsbruk saknar FSC:s principer och kriterier idag strategier för att möta klimatförändringarna. Dessa är dock under revision, vilken inleddes 2024, och i denna kommer klimatfrågan att ingå som ett av huvudområdena. Samtidigt ska FSC Sverige inleda en tredje revidering av den svenska nationella skogsbruksstandarden under hösten 2025 och därmed undersöka möjligheten till att inkludera klimatanpassning som ett fokusområde även i den nationella standarden.

En standardrevision är en tidskrävande process med långa beslutsprocesser och förhandlingar mellan FSC:s medlemmar. Detta för att ändringarna måste förankras med medlemmarna, genomgå två öppna konsultationer samt godkännas av FSC international. Att FSC-medlemmarna är med och formar standarden är centralt då tidigare studier har visat att samarbete mellan aktörer är avgörande för att uppnå hållbara skogsbruksmetoder (Angelstam et al. 2023). Medlemmarna i FSC representerar ekonomiska-, sociala- och miljöintressen avseende skog och skogsbruk (FSC Sverige 2020a). Baserat på det intresse en medlem representerar placeras den i en av de tre kamrarna. Under våren 2025 bestod miljökammarerna av två medlemmar med mål att säkerställa att produktionen av skogsprodukter bevarar biologisk mångfald och ekologiska processer. Sociala kammarerna bestod av fem medlemmar med mål att säkerställa ett socialt ansvarsfullt skogsbruk som garanterar långsiktiga fördelar för samhället genom att främja jämställdhet, goda arbetsvillkor, motverka diskriminering och respektera urfolksrättigheter. Ekonomiska kammarerna bestod av fyrtiofem medlemmar med mål att garantera ett bärkraftigt skogsbruk som genererar en lönsam skogsskötsel utan att kompromissa med skogarnas resurser, ekosystem eller samhällen.

De tre kamrarna har syftet att bidra med olika perspektiv men ett gemensamt ansvar att bidra till att målen uppnås. Detta eftersom FSC ställer krav på konsensus mellan kamrarna vid beslutsprocesser inom organisationen. Om konsensus inte går att nå, är det möjligt att genomföra ett röstningsförfarande där en majoritet inom varje kammare krävs. Syftet med de två alternativen är att säkerställa inkludering av de tre hållbarhetsområdena (FSC Sverige 2020a). Dialog och samverkan mellan intressenter och rättighetshavare är därmed en grundpelare i organisationen och medlemmarna ges incitament till att vara en del av FSC då grunden är att medlemmarna tillsammans utformar reglerna. Kamrarnas samarbete har gjort skillnad eftersom FSC-certifieringar visat sig bidra positivt till skydd av både skogar och biologisk mångfald (Lehtonen et al. 2021). Det demokratiska system som FSC bygger på har varit viktigt för dess upplevda legitimitet som organisation, vilket stärkts av en tidigare studie där det framkom att konsensus mellan olika rättighetshavare och intressenter är avgörande även för FSC:s framtida legitimitet (Johansson 2013).

Det finns dock utmaningar med att nå konsensus vid förhandlingar mellan intressenter och rättighetshavare eftersom medlemmarnas intressen skiljer sig åt. En studie av Johansson et al. (2014), som undersökt hur FSC-medlemmar i Västerbotten uppfattade organisationens legitimitet, visade på minskad upplevd legitimitet jämfört med tidigare. Detta förklarades av två saker: olika synsätt på certifieringens önskvärda resultat och maktobalanser mellan medlemmarna där vissa hade större inflytande än andra. Forskning har dessutom visat att polarisering av intressen kan leda till misstro mellan FSC:s kamrar (Elbakidze et al. 2022). Samma studie, av Elbakidze et al (2022), visade även på ett missnöje med utkomsten av de mål som satts upp. Detta, samt flera andra anledningar såsom att det finns en misstro för FSC:s årliga revision av certifikatsinnehavarnas kravuppfyllnad, har fått konsekvenser i praktiken och lett till att tre av tidigare fem medlemmar i miljökamraren har valt att lämna FSC (Naturskyddsföreningen 2013). Detta trots att stödet för FSC traditionellt sett varit stort i Sverige (Johansson 2012). För att undvika ytterligare polarisering och minskad legitimitet inför den tredje revideringen av skogsbruksstandarden ville FSC undersöka möjligheter till att inkludera klimatanpassning i FSC:s tredje standardrevision.

Material och metod

Studien är empirisk och intervjuer valdes som metod för att undersöka respondenternas syn på att inkludera klimatanpassning i FSC:s svenska skogsbruksstandard. Typen av intervju valdes till kvalitativa semistrukturerade intervjuer och totalt utfördes tio stycken. Intervjuerna genomfördes med samtycke från respondenterna och analyserades med utgångspunkt från forskningsfrågorna. Studien har genomförts i samarbete med FSC Sverige som en del av förberedelsefasen inför den kommande revisionen av FSC:s svenska skogsbruksstandard.

2.1 Strukturering av intervjuprocessen

Intervjumetoden följde ett ramverk för kvalitativa semistrukturerade intervjuer. Semistrukturerade intervjuer innebär att uppmuntra en fri diskussion med fokus på intervjupersonernas egna uppfattningar och preferenser (Kallio et al. 2016; Bryman & Nilsson 2018). En intervjuguide användes då en sådan sätter grunden för intervjuer att hålla en konsekvent grund men samtidigt tillåter flexibilitet för följdfrågor (Bryman & Nilsson 2018). Intervjuguiden designades för att täcka in forskningsfrågorna (Krauss et al. 2014), och de inledande frågorna var breda för att främja en öppen dialog från respondenten. De uppföljande frågorna var snävare för att säkerställa täckning av det avsedda syftet med intervjun, samt för att få förtydliganden (Kallio et al. 2016). I intervjuguiden efterfrågades respondenternas inställning till tre specifika klimatanpassningsstrategier: blandskog, kontinuitetsskogsbruk och främmande trädslag, detta för att jämföra och analysera om konsensus kring dessa strategier. Urvalet av strategierna bygger på tidigare forskning som identifierat sju huvudsakliga CCAMS (Felton et al. 2024). Även andra klimatanpassningsstrategier som respondenterna själva tog upp inkluderades i analysen.

Intervjuerna utfördes genom digitala möten med hjälp av Microsoft Teams där mötena spelades in och transkriberades automatiskt. Intervjuerna genomfördes under april 2025. Innan det första intervjutillfället genomfördes en övningsintervju med en sakkunnig inom skogsbruk för att säkerställa att intervjun höll ett naturligt flöde och att frågorna var lämpliga. Intervjuerna förväntades pågå 30 minuter, men några pågick längre. Alla respondenter svarade på samma frågor (se bilaga 1) där de huvudsakliga intervjufrågorna var:

- Tror du att klimatförändringarna kommer att påverka svenska skogar och svenskt skogsbruk? I sådana fall, hur?

- Ser du att det skulle kunna gå att anpassa skogsbruket för att möta och motverka klimatförändringar? I sådana fall, hur?
- Vore det önskvärt att inkludera klimatanpassning som ett tema under den kommande revideringen av FSC:s skogsbruksstandard?
- Vilka klimatanpassningsstrategier skulle du föredra att inkludera i FSC:s reviderade skogsbruksstandard? Vilka strategier vill du inte se?

2.2 Urval av respondenter

Urvalsprocessen genomfördes i samarbete med FSC, där representanter från organisationer inom var och en av de tre FSC-kamrarna valdes ut. Syftet med urvalet var att välja respondenter från de olika kamrarna samt spegla den bredd av intressen som finns inom respektive kammare. För att uppnå detta identifierades olika typer av organisationer inom varje kammare och dessa grupperades därefter utifrån organisationsform. Till exempel fanns både återförsäljare av FSC-märkta produkter och skogsföretag inom den ekonomiska kammaren. Dessa klassificerades som skilda organisationstyper. Bedömningen gjordes sedan av hur många representanter från varje organisationstyp som behövde intervjuas för att fånga den generella inställningen till klimatanpassning inom respektive grupp. I detta fall valdes en återförsäljare och flera skogsföretag ut (se tabell 2). Att flera skogsföretag valdes berodde på att dessa ansågs ha olika inriktningar. Exempelvis fanns ett statligt skogsföretag, en skogsägarförening samt flera privatägda företag med fokus på produktion eller förädling av skogsråvara. Dessa olikheter bedömdes kunna påverka deras syn på klimatanpassning och därmed valdes ett flertal skogsföretag ut som organisationer att inkludera i studien. Liknande beslut togs för var och en av de tre kamrarna, där det i några fall ansågs tillräckligt att inkludera en organisation ur organisationstypen, såsom för återförsäljare.

Totalt valdes tio organisationer och intervjuförfrågningar skickades därefter ut till en vald respondent inom varje organisation. Under processens gång valde ett fåtal av de primärt utvalda respondenterna att skicka vidare förfrågan till en kollega de ansåg var bättre lämpad att svara på frågorna och dessa blev istället valda till respondenter i studien.

Tabell 2. En överblick över respondenterna, deras kammartillhörighet, en beskrivning av respektive organisation samt deras pseudonymer i form av förkortningar.

Kamartillhörighet	Respondent	Beskrivning av respondentens organisation
Miljö	M1	Internationell miljöorganisation med mål att bevara biologisk mångfald och hållbart nyttjande av naturresurser med fokus på fågelliv.
	M2	Internationell miljöorganisation med mål att bevara biologisk mångfald och hållbart nyttjande av naturresurser.
Sociala	S1	Organisation med mål att bevara och utveckla rekreation och friluftsliv.
	S2	Organisation med fokus på arbetsrättigheter.
	S3	Organisation med fokus på samiska näringslivs- och samhällsfrågor.
Ekonomiska	E1	Skogsföretag, industri och markägare med fokus på produktion och förädling av skogsråvara.
	E2	Skogsägarförening med fokus på produktion och förädling av skogsråvara.
	E3	Återförsäljare av FSC-märkta produkter samt markägare.
	E4	Skogsföretag, industri och markägare med fokus på produktion och förädling av skogsråvara.
	E5	Statligt skogsföretag med fokus på produktion och förädling av skogsråvara, samt på skogens alla värden.

2.3 Analytiskt ramverk

Efter utförandet av intervjuerna genomfördes en innehållsanalys med utgångspunkt från forskningsfrågorna. Innehållsanalys är en metod där analys av text görs på ett systematiskt och replikerbart sätt utifrån kategorier som i förväg har utformats. Det är en forskningsmetod som syftar till att skapa en objektiv beskrivning av innehåll (Bryman & Nilsson 2018). Analysen följde samma struktur som intervjufrågorna i intervjuguiden, men den gjordes sammantaget från hela intervjun då respondenterna haft möjlighet att svara fritt och en viss forskningsfråga kunde besvaras vid flera tillfällen under intervjuerna.

Bearbetningen av datat grundade sig i ett ramverk för analyser av kvalitativ data och delas in i tre nivåer: (1) kodning, (2) tematisering och (3) summering (Hjelm et al. 2014). Vid kodningen ordnades materialet grovt, vilket innebar att analysen förbereddes genom korrekturläsning och manuell transkribering genomfördes där Microsoft Teams autotranskribering misslyckats med att överföra de rätta orden från respondenten. Materialet i sin helhet undersöktes och relevant information från intervjuerna valdes ut. Vid tematiseringen strukturerades intervjumaterialet genom att delas in i kategorier beroende på vilka eller vilken av de tre forskningsfrågorna som svaret innefattade, detta gjordes i Microsoft Excel. Vid tematiseringen hittades koder och mönster som bedömdes relevanta och betydelsefulla för att besvara forskningsfrågorna. Slutligen, vid summeringen, analyserades intervjusvaren och teman samt mönster förklarades och beskrevs. Bearbetningen av datat, i de tre nivåerna, skedde löpande, växelvis och parallellt (Hjelm et al. 2014). Analysprocessen var iterativ och upprepades tills resultaten var väluppbyggda och en mättnad upplevts ha uppnåtts (Fusch & Ness 2015).

Tabell 3. Exempel på hur ett transkriberat stycke från en intervju har analyserats med utgångspunkt i innehållsanalys.

Kodning			Tematisering	Summering
Kategori	Citat ur transkribering	Sammanfattning	Forskningsfråga/or	Tema/Mönster
1. (klimat-anpassning och 3. (kontinuitets-skogsbruk)	"Jag tror inte det är lösningen på klimatanpassning, men det behöver inte heller vara en stor nackdel. Det beror på hur man väver in klimatanpassning i brukandet då, tänker jag. Men jag tror inte att det är så att om kontinuitetsskogsbruk i sig skulle vara en form av klimatanpassning, det är jag väldigt tveksam till."	Tveksam till om det är en bra klimatanpassningsstrategi. Däremot behöver det inte vara en nackdel heller beroende på hur brukandet ser ut	Forskningsfråga 2 och 3.	Mestadels negativ inställning till kontinuitets-skogsbruk som klimatanpassningsstrategi.

2.4 Etik och samtycke

Flertalet åtgärder vidtogs för att upprätthålla en god etik vid genomförandet av studien. Respondenterna representerade sina organisationer och kammare, men alla namn, organisationer och citat förblev pseudonymiserade för att upprätthålla god etik (Bryman & Nilsson 2018). Inför intervjuerna gav respondenterna informerat samtycke som de hade rätt att ta tillbaka utan att ge skäl för det. Deras personuppgifter hanterades i enlighet med dataskyddsförordningen (GDPR) och svaren behandlades så att obehöriga inte kunde ta del av dem. Eftersom etikprövningslagen inte omfattar studier som bedrivs inom ramen för högskoleutbildning på grundnivå krävde detta projekt ingen bedömning av Etikprövningsmyndigheten (SFS 2003:460).

2.5 Felkälla

Under den period då intervjuerna genomfördes, offentliggjorde en medlem i FSC:s ekonomiska kammare att organisationen övervägde att tillfälligt lämna den svenska FSC-certifieringen (Röstlund 2025). Det ledde till en offentlig debatt där klimatanpassning ingick, vilket kan ha påverkat de resterande respondenternas svar.

Resultat

För att förenkla presentationen av respondenternas svar användes pseudonymer i form av förkortningar. Varje respondent betecknas med en bokstav som representerar respektive kammare och en siffra som visar respondentens nummer. Exempelvis syftar ”M1” på den första respondenten från miljökammaren, ”E2” på den andra respondenten från ekonomiska kammaren, och ”S3” på den tredje respondenten från sociala kammaren. En fullständig översikt av förkortningarna och respektive respondent återfinns i tabell 2.

3.1 Synen på att inkludera klimatanpassning som tema

Alla respondenter förutom S2 ville inkludera klimatanpassning som ett tema under revideringen av skogsbruksstandarden. S2 ansåg att det redan var en del av standarden och kunde därmed inte svara på om det var önskvärt att inkludera det som tema eller inte. Utöver detta rådde det konsensus och många ansåg det även som en självklarhet (M1, S3, E1, E2), vilket illustreras i citaten nedan:

Jag tror inte bara att det är önskvärt [att inkludera klimatanpassning som tema], jag tror att det är nödvändigt... (S3)

Ja, absolut, det är ju ödesfråga och det vore ju helt vansinnigt att inte göra det [inkludera klimatanpassning som tema]. (E2)

Alla medlemmar i samtliga kammare var eniga om att klimatförändringarna kommer att påverka svenska skogar och att skogsskötseln går att anpassa för att möta dessa klimatförändringar. Det visade på att klimatfrågan är ett stort problem och en viktig del för respektive medlem. Majoriteten av respondenterna uttryckte att det, redan vid tiden för intervjuerna, gått att observera klimatförändringarna och uttryckte risker som dessa medfört samt kommer medföra i framtiden.

Ja, men riskerna är mer extrema väderväxlingar, mycket mer blåst, storm, torka och bränder. Det är ju de uppenbara riskerna och det som också redan har inträffat. (S3)

Däremot rådde det olika syn på om den nuvarande standarden var tillräcklig för att hantera klimatfrågor. Majoriteten av respondenterna ansåg att standarden inte var tillräcklig eller behövde anpassas för att omfatta ett klimatanpassningsperspektiv. Två respondenter (S1, S2) ansåg att det fanns delar av standarden som kunde anses tillräckliga. E5 menade att standarden inte inkluderade något som motarbetar klimatanpassning, men inte heller något som premierade det.

Frågan [klimatanpassning av skogsbruket] är ju inte belyst, ... om man ser hur vi jobbar idag för att klimatanpassa vårt skogsbruk så ser vi ju inte att det finns jättemånga hinder, men det finns ju heller ingenting som trycker på i rätt riktning. (E5)

Tre respondenter (M2, E1, E5) anmärkte på att FSC:s svenska skogsbruksstandard inte skrivits ur ett klimatanpassningsperspektiv och att det tidigare inte inkluderats i senare revideringar.

Nej, det [anpassad till att hantera klimatförändringarna] är den [skogbruksstandarden] inte. Den standarden som vi har idag, den grundar sig egentligen på samma problemställning som FSC grundades på 1993 och det är ju då [att visa hänsyn till] biologisk mångfald och urfolk... (E1)

3.2 Önskemål gällande klimatanpassningsstrategier

Respondenterna var tydliga med att FSC har ett ansvar att anpassa skogsskötseln efter klimatförändringarna och en respondent uttryckte att FSC kan tappa relevans och trovärdighet som organisation om de inte anpassar sig efter samhällets behov.

... börjar FSC-standarderna motverka det samhället behöver göra, då kommer de [FSC] att tappa relevans helt enkelt (E5)

Trots att flera respondenter var eniga om att klimatanpassa rådde olika syn kring specifika klimatanpassningsstrategier.

3.2.1 Blandskog

Alla respondenter i samtliga kammare ansåg att blandskog var en bra klimatanpassningsstrategi för att öka skogens motståndskraft mot klimatförändringar. Även andra positiva aspekter med blandskog lyftes fram, bland annat att det var positivt för rekreation (S1), kunde sprida risker (E1, M2) och att det var en efterfrågad strategi (S3). Däremot ansåg tre respondenter (E2, E3, E5) att blandskog som strategi inte fick bli ett kvantifieringsmål, utan att det skulle vara en strategi som är en del av ett variationsrikt skogsbruk.

Så länge det inte finns en äkta blandskogseffekt så finns det ju ingen anledning att det ska vara viktigt med blandskog. Ett variationsrikt skogsbruk är inte samma sak som blandskog, och variationsrikt är viktigt. (E2)

Trots att blandskog till mestadels ansågs vara en bra strategi uttryckte flera respondenter en oro för att den kan påverka skogsproduktionen negativt (S2, E1, E3). Respondent M1 uttryckte däremot att strategin endast marginellt minskar skogars produktion och M2 menade att produktionen blir säkrare på långsikt eftersom det sprider riskerna.

... det [blandskog] är ett sätt att sprida riskerna lite grann också. Sen är det väl så att det [blandskog] inte alltid blir den optimala produktionen alla gånger. (E1)

... så påverkar ju inte det [blandskog] produktionen mer än marginellt. (M1)

... med blandskogar har du ju fördelar med biologisk mångfald och då kan du också skapa en mer långsiktig säker produktion, sannolikt. (M2)

Två respondenter uttryckte även att det redan finns mer blandskogar i Sverige än vad många förväntar sig, tack vare naturlig förnygring (E1, E4).

3.2.2 Kontinuitetsskogsbruk

Tre respondenter i den ekonomiska kammaren (E1, E2, E4) uttryckte en oro för att kontinuitetsskogsbruk som klimatanpassningsstrategi inkluderade metoder som innebar minskad tillväxt, samt att det inte nödvändigtvis behövde bidra till motståndskraftigare skogar. Även respondent M2 menade att det fanns svårigheter att veta om kontinuitetsskogsbruk leder till högre motståndskraft.

Om vi nu håller oss till FSC:s term "kontinuitetsskogsbruk". I vilken mån kommer det skapa en större resiliens eller inte? Det är ju svårt att säga. Jag tror att i viss mån så gör den [kontinuitetsskogsbruk] det. (M2)

Respondent E3 uttryckte däremot ett stort intresse för kontinuitetsskogsbruk och menade att det var en bra strategi. Respondenterna E2 och E5, var skeptiska till strategin och menade att de ser positivt på ett varierat brukande men att markägaren bör ha frihet att välja metod själv, samt ta behovsanpassade beslut istället för att följa kvantifierade målsättningar och krav.

Om man har ett område som man tycker är lämpligt för det [kontinuitetsskogsbruk], så kan det vara en del av variationen i sitt [markägarens] brukande. Jag ser inte någon polarisering mellan brukningsformerna på det sättet, men man ska komma ihåg att om man skulle införa det [kontinuitetsskogsbruk] på stora arealer, då kommer vi få mera gran ... och det är det tror inte jag är en bra strategi. (E2)

I den sociala kammaren var två respondenter (S2, S3) positiva till kontinuitetsskogsbruk. I likhet med dessa uttryckte respondent M1 att kontinuitetsskogsbruk var en bra klimatanpassningsstrategi. Däremot visade dessa på förståelse för utmaningar med metoden, såsom att få en tillfredsställande förnygring, men menade ändå att det var en bra metod. Respondent S1 menade att kontinuitetsskogsbruk inte var en bra klimatanpassningsstrategi för deras organisation då det kunde forma en relativt oordnad skog som inte passade rekreationssyften men visade trots detta ett intresse för vissa metoder inom strategin.

... om man tänker sig renodlat kontinuitetsskogsbruk... det [kontinuitetsskogar] är ju inte så jättemysigt att gå i för friluftslivet. (S1)

3.2.3 Främmande trädslag

Alla respondenter i den ekonomiska kammaren var eniga om att främmande trädslag kunde vara en bra strategi för att möta klimatförändringarna. Majoriteten av medlemmarna i kammaren uttryckte ett missnöje med att FSC:s skogsbruksstandard var för begränsande vid brukandet av främmande trädslag:

Om vi planterar främmande trädslag så betraktas det som att vi har gjort en markomvandling från naturlig skogsmark till plantageskog. Totalt sett så är det dålig klimatpolitik och det är väldigt begränsande. (E4)

Om vi framöver kommer fram till att det bästa för att kunna leverera de olika värdena från skogen, inklusive råvara, är att introducera andra icke-inhemska trädslag i Sverige i större utsträckning än idag. Ja, i sådana fall kan det finnas en begränsning i skogsbruksstandarden. (E5)

Vidare menade några att det fanns risker med strategin från ett biologiskt mångfaldsperspektiv, samt att alltför lite uppmärksamhet lagts på hur olika främmande trädslag beter sig i svenska förhållanden (E2, E3, E4). Denna syn på problematiken med främmande trädslag delades med samtliga respondenter från den sociala kammaren och miljökammaren. Respondenterna menade att det fanns kunskapsluckor och mellan vissa respondenter rådde samsyn kring att ytterligare forskning inom området behövdes (M1, M2, S3).

På samma sätt som respondenterna i den ekonomiska kammaren var positiva till främmande trädslag, ansåg även respondent S2 att strategin kunde vara bra. Två respondenter (M2, S1) ställde sig tveksamma till strategin, medan två andra respondenter (M1, S3) var emot inkludering av strategin.

Vi tror att det finns en stor potential. Samtidigt som vi naturligtvis måste beakta de problem som det [främmande trädslag] kan leda till. (E4)

Ja men tveksam, det beror lite på också vad man menar med främmande då ... jag tycker nog att det ska finnas en historia av trädslaget i landet för att kännas tryggt. (S1)

Jag vill i alla fall begränsa starkt det här med främmande trädslag och snabbväxande exoter... vi måste veta mer om det, och rent generellt så tror jag det är fel väg att gå där. (M1)

3.2.4 Övriga strategier

Under intervjuerna hade varje respondent möjlighet att fritt delge sin inställning till klimatanpassningsstrategier. Respondenterna tog därmed upp andra klimatanpassningsstrategier än de som de efterfrågades om specifikt, vilka kan ses i tabell 5. Några respondenter nämnde samma strategier som andra, medan andra nämnde unika strategier. Hälften av respondenterna nämnde ökat lövinslag och samtliga delade en positiv inställning till denna strategi (M1, S1, S2, E1, E4). Ståndortsanpassning var en strategi som nämndes av flera respondenter (M1, S1, E4) som ett verktyg för klimatanpassning. S1 var mer positiv till strategier som inkluderas i hyggesfritt skogsbruk än vad som inkluderas i kontinuitetsskogsbruk, medan M1 resonerade tvärtemot. E2 hade samma inställning till hyggesfritt som till kontinuitetsskogsbruk. Av de unika strategierna nämnde M1 en önskan för mer återvätning och skapande av torvmarker, E1 uttryckte en nyfikenhet för genetiskt modifierade träd (GMO) och E4 menar att hantering av viltbetesproblematiken kan vara en klimatanpassningsstrategi.

De strategier som inte var önskvärda att inkludera i standarden var att skogar ska lämnas till fri utveckling (S1, E1, E4), att använda kemiska metoder för att bekämpa skadegörare (M1), klonskogsbruk (M1), skyddsdikning (M2), samt gödsling (M2). Respondent E5 var tydlig med att de föredrog en standard som premierar klimatanpassning men inte fokuserar på specifika klimatanpassningsstrategier. På frågan om det fanns några strategier som de inte ville se var svaret enligt följande:

Alla, det bör inte regleras i skogsbruksstandarden... Alla [klimatanpassningsstrategier] är bra och det är viktigt att de kan användas som verktyg utifrån markägarens mål och ambitioner. (E5)

3.3 Skiljer sig preferenserna för klimatanpassningsstrategier mellan FSC-medlemmarna och de tre kamrarna?

Preferenserna för klimatanpassningsstrategier skiljde sig mellan respondenterna. Tabell 4 och 5 visar respondenternas inställning till olika klimatanpassningsstrategier.

Tabell 4. Översikt över respondenternas preferenser kring blandskog, kontinuitetsskogsbruk och främmande trädslag. Färgerna är kodade enligt följande: grön motsvarar positiv inställning, röd motsvarar negativ inställning, gul motsvarar obestämd inställning (respondenten nämnde både för- och nackdelar med strategin men gav ingen tydlig preferens).

Strategi	Miljökammar		Social kammar			Ekonomisk kammar				
	M1	M2	S1	S2	S3	E1	E2	E3	E4	E5
Blandskog	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Gul	Grön	Grön	Gul
Kontinuitetsskogsbruk	Grön	Gul	Gul	Gul	Grön	Gul	Gul	Grön	Röd	Gul
Främmande trädslag	Röd	Gul	Gul	Gul	Röd	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön

Av de tre efterfrågade strategierna var blandskog den strategi det fanns mest positiv konsensus kring mellan kamrarna och FSC-medlemmarna. Kontinuitetsskogsbruk rörde det ingen samsyn kring inom någon av kamrarna men tre respondenter (M1, S3, E4) delade en positiv inställning till strategin medan flera respondenter (M2, S1, S2, E1, E2, E5) delade en neutral inställning. Endast respondent E4 uttryckte en negativ inställning till strategin. Strategin främmande trädslag rörde det positiv konsensus om i den ekonomiska kammaren. Däremot rörde det inte konsensus inom miljö- eller den sociala kammaren. Respondenter M2, S1 och S2 hade en neutral inställning till strategin, medan respondent M1 och S3 var negativt inställda till användandet av främmande trädslag.

Tabell 5. Översikt över respondenternas preferenser om övriga klimatanpassningsstrategier. Färgerna är kodade enligt följande: grön motsvarar positiv inställning, röd motsvarar negativ inställning, gul motsvarar obestämmd inställning (respondenten nämnde både för- och nackdelar med strategin men uttryckte ingen tydlig preferens) och vit motsvarar att respondenten inte nämnt strategin i intervjun.

Strategi	Miljökamare		Social kamare			Ekonomisk kamare				
	M1	M2	S1	S2	S3	E1	E2	E3	E4	E5
Dikning										
Erosionskydd										
Fri utveckling										
Förädling										
GMO										
Gödsling										
Hyggesfritt										
Kemiska metoder										
Klon-skogsbruk										
Ståndorts-anpassat										
Återvätning										
Ökat lövinslag										

Av de övriga strategierna som respondenterna själva delgav sin inställning till, fanns konsensus mellan några av medlemmarna för en inkludering av ståndortsanpassat skogsbruk (M1, S1, E4) och för ett ökat lövinslag (M1, S1, S2, E1, E4). Det fanns även konsensus för att inte inkludera fri utveckling som strategi (S1, E1, E4). Alla övriga strategier som togs upp i studien, samt de inställningar medlemmarna hade till dessa, kan ses i tabell 5.

Diskussion

4.1 Medlemmarnas vilja att inkludera klimatanpassning som ett tema

Tidigare forskning har belyst behovet för klimatanpassning av de svenska skogarna på grund av ökande intensitet av klimatrelaterade risker. Detta för att säkerställa skogarnas motståndskraft och vitalitet. Även FSC-medlemmarna belyste detta behov och det fanns ett stort engagemang för att diskutera klimatanpassning, bland annat eftersom flera redan upplevt konsekvenserna av klimatförändringarna. Därmed var majoriteten av respondenterna överens om att inkludera klimatanpassning som ett tema i den kommande standardrevisionen, då flera såg den nuvarande standarden som otillräcklig för att hantera klimatförändringarna. Några respondenter uttryckte även att det var en nödvändighet för FSC:s fortsatta relevans som organisation. Detta tyder på att delar av den nuvarande standarden saknar aktualitet enligt vissa medlemmar. En anledning till det kan vara att standarden från en början grundade sig i urfolks- och biodiversitetsfrågor och att den inte hunnit anpassas till dagens förutsättningar (Johansson 2013). Vid den senaste standardrevisionen kan frågor som inte rörde klimatförändringar varit mer prioriterade, såsom nyckelbiotopsfrågan och urfolksrätt (FSC Sverige 2020b). FSC-standardens speglar det som varit aktuellt för ämnet under den tiden då den skrevs och eftersom skogssektorns fokus skiftats till klimatförändringarna och dess risker, uttrycks idag ett behov av att standarden speglar detta. Oavsett anledning till varför klimatanpassning inte inkluderats i den nuvarande standarden var medlemmarna eniga om behovet att inkludera det i den kommande standardrevisionen.

4.2 Medlemmarnas vilja att inkludera klimatanpassningsstrategier

Forskning har visat att klimatanpassningsstrategier kan vara effektiva för att hantera och motverka klimatförändringarnas effekter. När det gäller att inkludera specifika strategier i skogsbruket fanns det dock delade uppfattningar bland respondenterna. Blandskog lyftes särskilt fram som en metod för att stärka skogarnas motståndskraft mot klimatrelaterade risker. Denna uppfattning stöds av tidigare studier, som exempelvis Keskitalo et al. (2016), som visat att blandskogar kan förbättra skogarnas biologiska motståndskraft, till exempel mot insektsangrepp. Samma studie belyser dock även potentiella ekonomiska nackdelar, såsom minskad avkastning till följd av lägre produktion. Denna oro återkom bland flera respondenter, särskilt inom den ekonomiska kammaren. Liknande farhågor uttrycktes också kring kontinuitetsskogsbruk, där risken för

minskad produktion väckte tveksamhet. Flera respondenter var osäkra på om strategin verkligen stärker skogarnas motståndskraft men såg ändå positivt på den ur ett variations- och biodiversitetsperspektiv, en syn som även tidigare forskning stödjer (Hume et al. 2018; Mayer et al. 2020). Främmande trädslag ansågs av flera respondenter som nödvändiga för att möta förändrade klimatförhållanden som kan medföra förskjutningar i trädarters naturliga utbredningsområden. Denna strategi sågs som ett sätt att öka tillväxten i framtidens skogar och ansågs alltså positivt ur en produktionssynpunkt. Samtidigt lyftes även riskerna med främmande trädslag fram, såväl av respondenterna som i tidigare forskning, där båda funnit risk för oönskad självföryngring och spridning av skadeorganismer (Engelmark et al. 2001). Effektiviteten för klimatanpassningsstrategierna är därmed omdiskuterad av FSC-medlemmarna och olika för- och nackdelar har lyfts fram med varje strategi. Sammantaget fanns ingen strategi som uppnådde enighet bland samtliga respondenter, varken i positiv eller negativ bemärkelse, vilket tyder på att det under våren 2025 saknades förutsättningar för att inkludera specifika klimatanpassningsstrategier i standarden. Detta betyder dock inte att det vid framtida förhandlingar kommer att saknas förutsättningar. Istället är det just denna oenighet som ligger till grund för FSC:s existens, då FSC syftar till att främja dialog mellan parterna och på så sätt komma fram till en gemensam lösning. Genom framtida diskussioner och förhandlingar kan de olika uppfattningarna som funnits i studien vara positivt för att nå det hållbara skogsbruket som FSC ämnar till.

Eftersom intervjuguiden endast fokuserade på ett urval av tre strategier, uttryckte inte samtliga respondenter sina åsikter om övriga strategier (se tabell 5). Detta försvårade jämförelser gällande samsyn mellan respondenterna för övriga identifierade strategier. Trots denna begränsning, bidrog de övriga strategierna med en tydlighet om att ett stort antal strategier kan bidra till klimatanpassning och att klimatanpassningsstrategier är en bred term. De övriga strategierna gav även utrymme för några respondenter att uttrycka att de inte ansåg att standarden bör inkludera några kvantifierbara krav eller specifika strategier. Detta kan liknas med resultat från en tidigare studie som funnit att ett flertal intressenter inom skogssektorn inte vill se bindande krav och att markägare själv ska ha frihet att bestämma över markanvändandet (Sténs et al. 2016).

Att det råder oenighet kring strategier är förståeligt då olika intressenter värderar för- och nackdelar på olika sätt. Detta kan till viss del förklaras av tidigare forskning som visat att ekonomiska och ekologiska perspektiv ofta utgör grunden för intressenters prioriteringar. Skogsägare och branschrepresentanter betonar vanligen produktionsfördelar, medan civilsamhället och lokala aktörer lyfter fram ekologiska värden och vikten av multifunktionella och klimatsmarta skogar

(Andersson & Keskitalo 2018; Hallberg-Sramek et al. 2023). Att skogsindustrin till stor del motiveras av ökad produktion var något som återkom i flera av studiens intervjuer med representanter från den ekonomiska kammaren. På liknande sätt visade miljökammaren och delar av den sociala kammaren ett fokus på ekologiska värden. De olika medlemmarna verkar därmed positiva till de klimatanpassningsstrategier som skulle gynna deras egna intressen, medan de var negativa eller mer tveksamma till andra. Detta kan bero på att det inte är helt självklart hur effektiva olika strategier är, och att man därför inte väger strategierna baserat på deras effektivitet i relation till klimatförändringarna, utan istället i relation till deras effekt på andra värden som är kopplat till intressenternas intressen. I dialoger och förhandlingar kan en förståelse för andra medlemmars perspektiv bli en del av de preferenser som uttryckts av respondenterna, något som inte direkt undersökts i denna studie, vilket kan öppna upp för att justera de egna intressena. Sammantaget indikerar detta att kompromisser kommer att vara nödvändiga om specifika klimatanpassningsstrategier ska kunna inkluderas i FSC:s skogsbruksstandard.

4.3 Konsensus om inkludering av klimatanpassningsstrategier

Trots att det saknades konsensus mellan alla respondenter om specifika strategier framkom en viss grad av samsyn kring några strategier i högre utsträckning än andra, såsom för blandskog. Enigheten blev framförallt tydlig inom vissa kammare och för blandskog var två kammare, den sociala kammaren och miljökammaren, eniga om att det var en relevant strategi för klimatanpassning. En förklaring till detta kan vara att det ligger nära den skogsskötsel som bedrivs i Sverige idag. I FSC:s nuvarande skogsbruksstandard finns, bland annat, redan krav på minst tio procent lövinblandning (FSC Sverige 2020a), och detta har flera respondenter tagit upp som en typ av klimatanpassningsstrategi, samt liknat med ett steg på vägen mot blandskog. Forskning har visat att andelen björk i svenska ungskogar nästan dubblats sedan 1990-talet (Lidman et al. 2024). Detta kan visa på att skogsskötseln redan förändrats och därmed ligger blandskog närmare den skogsskötsel som finns i Sverige idag än vad det gjort tidigare. En annan förklaring kan vara att blandskog har positiva effekter för biodiversitet, rekreation och kulturella värden, vilket står i linje med miljökammarens och den sociala kammarens intressen. Dessa två anledningar kan ha bidragit med att sänka tröskeln för att inkludera ytterligare krav på blandskog i standarden och därmed även bidragit till att det finns en högre grad av konsensus för denna strategi.

Större förändringar, såsom att inkludera främmande trädslag, var det svårare att nå konsensus kring. Detta går att se i tabell 4, där endast respondenterna från den ekonomiska kammaren nådde konsensus om strategin. Användandet av

främmande trädslag har av tidigare forskning identifierats som en intensiv skogsbruksmetod (Hemström et al. 2014). Samma studie visade att ett upplevt behov av att öka tillväxten, påverkar acceptansen för användandet av främmande trädslag. Detta kan förklara varför framförallt respondenter från den ekonomiska kammaren var positivt inställda till inkludering av strategin, medan det saknades konsensus inom de andra kamrarna. Detta eftersom den ekonomiska kammaren generellt sett har ett större produktionsfokus, vilket kan ses i tabell 1. Slutligen, saknades konsensus inom alla kamrar för att ändra skogsskötselsystem från trakthyggesbruk till kontinuitetsskogsbruk. Detta kan vara eftersom en sådan omställning innebär stora strukturella förändringar av skogarna samt för att det skulle vara en tidskrävande process (Lundqvist 2017).

Sammanfattningsvis visar dessa resultat på att det finns en större konsensus kring mindre förändringar, samt att det är lättare att nå konsensus inom enskilda kamrar än mellan dem. Det kan därför vara fördelaktigt att börja med mindre förändringar och succesivt öka ambitionerna i FSC-standarderna eftersom det då kan finnas större chans att nå konsensus både inom och mellan kamrarna. Å andra sidan kan det vara värdefullt att samtliga aspekter och medlemspreferenser lyfts fram och synliggörs på en gång, vilket denna studie bidrar till. Genom att tydliggöra förutsättningarna möjliggörs en gemensam diskussion och vidare förståelse för förutsättningarna.

4.4 Med konsensus som krav kommer fördelar och utmaningar

Sammantaget visar resultaten att preferenserna för vilka klimatanpassningsstrategier som bör inkluderas i nästa svenska skogsbruksstandard varierar både mellan enskilda medlemmar och mellan FSC:s tre kammare. Mot bakgrund av att FSC:s beslutsfattande kräver konsensus kvarstår därför frågan om hur förutsättningarna för en inkludering av klimatanpassning i FSC:s kommande standardrevision ser ut. För att besvara denna fråga behöver särskild uppmärksamhet riktas mot organisationens interna strukturer. Tidigare forskning har belyst återkommande organisatoriska utmaningar inom FSC, däribland har misstro och maktobalans mellan kamrarna identifierats (Elbakidze et al. 2022). Misstron som forskningen funnit grundar sig bland annat i ett missnöje hos medlemmar i miljökammaren med utkomsten av de mål för biologisk mångfald som satts upp. Detta har lett till en försvagad tillit till skogssektorns ambitioner att värna om biologisk mångfald. Som tidigare nämnt, har tre av tidigare fem, medlemmar från miljökammaren valt att lämna FSC. Under våren 2025 var spänningarna inom organisationen fortsatt hög, vilket visade sig genom att en medlem i FSC:s ekonomiska kammare offentliggjorde att dess organisation övervägde att tillfälligt lämna den svenska FSC-certifieringen

(Röstlund 2025). Kort därefter framförde ytterligare en medlem från samma kammare liknande överväganden (Sjölund 2025). Detta eftersom de uttryckt ett missnöje om hur FSC-standarden påverkar tillgången till skogsråvara (Röstlund 2025; Sjölund 2025). Dessa uttalanden bidrog till att en offentlig debatt tog form, såväl inom FSC:s medlemskrets som bland externa intressenter, om organisationens roll och medlemsansvar i frågor som biologisk mångfald, klimatnytta och rennäring (Esselin 2025; Lind & Dahl 2025; Rindevall 2025).

Med anledning av dessa spänningar, och de vitt skilda åsikterna gällande vilka klimatanpassningsstrategier som borde inkluderas, kan klimatanpassning komma att bli en vattendelare under den kommande standardrevisionen. I detta fall, kan FSC-medlemmarnas engagemang för klimatanpassning, och därmed stora intresse för att inkludera det, eskalera konflikterna inom FSC. Det finns en risk att medlemmarna i FSC:s kamrar använder klimatfrågan för att stärka sin ståndpunkt och sina intressen. Den ekonomiska kammaren kan exempelvis trycka på ökad tillväxt, den sociala på ett ökat behov av sammanhängande rekreationsskogar och miljökamraren på ökade krav på biologisk mångfald. Detta kan öka polariseringen mellan medlemmarna och ytterligare försvåra förutsättningarna för att inkludera klimatanpassningar i nästa skogsbruksstandard. De olika utgångspunkterna och intressena som var medlem representerar kommer därmed påverka utfallet av förhandlingarna i standardrevisionen. Alla är överens om att klimatanpassningar borde vara med, men ingen är överens om vad det bör innebära.

4.5 Slutsats och medskick till FSC:s standardkommitté

Denna studie har bidragit med fördjupad kunskap om vilka förutsättningar det finns för FSC att inkludera klimatanpassningsstrategier i nästa reviderade skogsbruksstandard. Resultaten har visat att det är enklare att nå konsensus inom en kammare än mellan kammare, och att det under våren 2025 saknades förutsättningar för att inkludera specifika klimatanpassningsstrategier i nästa standard om inte dialog förs och kompromisser görs.

Att utmaningar existerar behöver dock inte utgöra ett hinder för fortsatt utveckling. Om en vilja att inkludera klimatanpassning kvarstår, tyder resultaten på att det är mest sannolikt att konsensus kan nås kring strategier som innebär mindre strukturella förändringar i skogen, exempelvis införandet av blandskog. Oavsett vald strategi kommer dock kompromisser att vara nödvändiga, då det blivit tydligt att medlemmars stöd till en viss strategi ofta är beroende av huruvida den gynnar deras egna intressen. För att främja långsiktig hållbarhet är det därför avgörande att framtida strategier vilar på vetenskaplig evidens och stärker skogarnas motståndskraft mot klimatrelaterade störningar.

Avslutningsvis visar denna studie på en möjlighet för FSC att jobba för en klimatanpassad standard. Framförallt då det finns goda förutsättningar för klimatanpassning att lyftas som tema i den kommande revisionen. Det finns ett starkt intresse för klimatrelaterade frågor inom samtliga kamrar, vilket ger ett viktigt fönster för förändring. Samtidigt bör uppmärksamhet riktas till de problem som detta medför, då frågans engagemang riskerar att ytterligare intensifiera spänningarna mellan FSC-medlemmarna. Trots detta framträder en tydlighet kring att FSC Sverige utgörs av engagerade medlemmar med en gemensam vilja att förbättra skogsbruket. I just denna vilja ligger potentialen för att möta samtidens klimatutmaningar och forma ett skogsbruk rustat för framtiden.

Referenser

- Andersson, E. & Keskitalo, E.C.H. (2018). Adaptation to climate change? Why business-as-usual remains the logical choice in Swedish forestry. *Global Environmental Change*, 48, 76–85.
<https://doi.org/10.1016/j.gloenvcha.2017.11.004>
- Angelstam, P., Bush, T. & Manton, M. (2023). Challenges and Solutions for Forest Biodiversity Conservation in Sweden: Assessment of Policy, Implementation Outputs, and Consequences. *Land*, 12 (5), 1098.
<https://doi.org/10.3390/land12051098>
- Bryman, A. & Nilsson, B. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. tredje upplagan. Liber.
- Ekholm, A., Lundqvist, L., Petter Axelsson, E., Egnell, G., Hjältén, J., Lundmark, T. & Sjögren, J. (2023). Long-term yield and biodiversity in stands managed with the selection system and the rotation forestry system: A qualitative review. *Forest Ecology and Management*, 537, 120920.
<https://doi.org/10.1016/j.foreco.2023.120920>
- Elbakidze, M., Dawson, L., McDermott, C.L., Teitelbaum, S. & Tysiachniouk, M. (2022). Biodiversity conservation through forest certification: key factors shaping national Forest Stewardship Council (FSC) standard-development processes in Canada, Sweden, and Russia. *Ecology and Society*, 27 (1), art9. <https://doi.org/10.5751/ES-12778-270109>
- Engelmark, O., Sjöberg, K., Andersson, B., Rosvall, O., Ågren, G.I., Baker, W.L., Barklund, P., Björkman, C., Despain, D.G., Elfving, B., Ennos, R.A., Karlman, M., Knecht, M.F., Knight, D.H., Ledgard, N.J., Lindelöw, Å., Nilsson, C., Peterken, G.F., Sörlin, S. & Sykes, M.T. (2001). Ecological effects and management aspects of an exotic tree species: the case of lodgepole pine in Sweden. *Forest Ecology and Management*, 141 (1–2), 3–13. [https://doi.org/10.1016/s0378-1127\(00\)00498-9](https://doi.org/10.1016/s0378-1127(00)00498-9)
- Eriksson, S. & Hammer, M. (2006). The challenge of combining timber production and biodiversity conservation for long-term ecosystem functioning—A case study of Swedish boreal forestry. *Forest Ecology and Management*, 237 (1–3), 208–217.
<https://doi.org/10.1016/j.foreco.2006.09.046>
- Felton, A., Belyazid, S., Eggers, J., Nordström, E.-M. & Öhman, K. (2024). Climate change adaptation and mitigation strategies for production forests: Trade-offs, synergies, and uncertainties in biodiversity and ecosystem services delivery in Northern Europe. *Ambio*, 53 (1), 1–16.
<https://doi.org/10.1007/s13280-023-01909-1>
- Felton, A., Boberg, J., Björkman, C. & Widenfalk, O. (2013). Identifying and managing the ecological risks of using introduced tree species in Sweden's production forestry. *Forest Ecology and Management*, 307, 165–177.
<https://doi.org/10.1016/j.foreco.2013.06.059>
- Felton, A., Lindblad, M., Brunet, J. & Fritz, Ö. (2010). Replacing coniferous monocultures with mixed-species production stands: An assessment of the potential benefits for forest biodiversity in northern Europe. *Forest Ecology and Management*, 260 (6), 939–947.
<https://doi.org/10.1016/j.foreco.2010.06.011>
- Felton, A., Nilsson, U., Sonesson, J., Felton, A.M., Roberge, J.-M., Ranius, T., Ahlström, M., Bergh, J., Björkman, C., Boberg, J., Drössler, L., Fahlvik, N., Gong, P., Holmström, E., Keskitalo, E.C.H., Klapwijk, M.J., Laudon, H., Lundmark, T., Niklasson, M., Nordin, A., Pettersson, M., Stenlid, J.,

- Sténs, A. & Wallertz, K. (2016). Replacing monocultures with mixed-species stands: Ecosystem service implications of two production forest alternatives in Sweden. *Ambio*, 45 (2), 124–139.
<https://doi.org/10.1007/s13280-015-0749-2>
- Fischer, K., Stenius, T. & Holmgren, S. (2020). Swedish Forests in the Bioeconomy: Stories from the National Forest Program. *Society & Natural Resources*, 33 (7), 896–913.
<https://doi.org/10.1080/08941920.2020.1725202>
- FSC International (2011). *FSC facts & figures*. <http://www.fsc.org/facts-figures> [2025-04-08]
- FSC International (2025). *Joint Review Report of FSC Principles and Criteria, International Generic Indicators and other Forest Management normative documents*. Forest Stewardship Council.
https://connect.fsc.org/sites/default/files/2025-06/Joint_Review_Report_PCI_and_other_FM_normative_documents.pdf#viewer.action=download
- FSC Sverige (2020a). *FSC-standard för skogsbruk i Sverige*. (3). Forest Stewardship Council.
- FSC Sverige (2020b). *Sammanfattning av princip 3: Urfolks rättigheter i FSC-standard för skogsbruk i Sverige som börjar gälla 1 oktober 2020*. [Faktablad].
<https://www.sverigesradio.se/diverse/appdata/isidor/files/2327/0fa0b02b-8fd3-4d16-935a-a3fb98f64c1d.pdf> [2025-05-23]
- Fusch, P. & Ness, L. (2015). Are We There Yet? Data Saturation in Qualitative Research. *The Qualitative Report*,. <https://doi.org/10.46743/2160-3715/2015.2281>
- Gundersen, V.S. & Frivold, L.H. (2008). Public preferences for forest structures: A review of quantitative surveys from Finland, Norway and Sweden. *Urban Forestry & Urban Greening*, 7 (4), 241–258.
<https://doi.org/10.1016/j.ufug.2008.05.001>
- Hallberg-Sramek, I., Nordström, E.-M., Priebe, J., Reimerson, E., Mårald, E. & Nordin, A. (2023). Combining scientific and local knowledge improves evaluating future scenarios of forest ecosystem services. *Ecosystem Services*, 60, 101512. <https://doi.org/10.1016/j.ecoser.2023.101512>
- Hemström, K., Mahapatra, K. & Gustavsson, L. (2014). Public Perceptions and Acceptance of Intensive Forestry in Sweden. *AMBIO*, 43 (2), 196–206.
<https://doi.org/10.1007/s13280-013-0411-9>
- Hjelm, M., Lindgren, S. & Nilsson, M. (2014). *Introduktion till samhällsvetenskaplig analys*. Andra upplagan. Gleerups Utbildning AB.
- Hume, A.M., Chen, H.Y.H. & Taylor, A.R. (2018). Intensive forest harvesting increases susceptibility of northern forest soils to carbon, nitrogen and phosphorus loss. Kardol, P. (red.) (Kardol, P., red.) *Journal of Applied Ecology*, 55 (1), 246–255. <https://doi.org/10.1111/1365-2664.12942>
- Huuskonen, S., Domisch, T., Finér, L., Hantula, J., Hynynen, J., Matala, J., Miina, J., Neuvonen, S., Nevalainen, S., Niemistö, P., Nikula, A., Piri, T., Siitonen, J., Smolander, A., Tonteri, T., Uotila, K. & Viiri, H. (2021). What is the potential for replacing monocultures with mixed-species stands to enhance ecosystem services in boreal forests in Fennoscandia? *Forest Ecology and Management*, 479, 118558.
<https://doi.org/10.1016/j.foreco.2020.118558>
- Johansson, J. (2012). Challenges to the Legitimacy of Private Forest Governance – the Development of Forest Certification in Sweden. *Environmental Policy and Governance*, 22 (6), 424–436. <https://doi.org/10.1002/eet.1591>

- Johansson, J. (2013). *Constructing and contesting the legitimacy of private forest governance: the case of forest certification in Sweden*. Statsvetenskapliga institutionen, Umeå universitet.
- Johansson, J. (2014). Towards democratic and effective forest governance? The discursive legitimization of forest certification in northern Sweden. *Local Environment*, 19 (7), 803–819.
<https://doi.org/10.1080/13549839.2013.792050>
- Jönsson, A.M. (2013). *Klimatanpassad skogsskötsel*. (2).
https://www.cec.lu.se/sites/cec.lu.se/files/klimatanpassad_skogsskotsel_02_2013_final.pdf
- Kallio, H., Pietilä, A., Johnson, M. & Kangasniemi, M. (2016). Systematic methodological review: developing a framework for a qualitative semi-structured interview guide. *Journal of Advanced Nursing*, 72 (12), 2954–2965. <https://doi.org/10.1111/jan.13031>
- Keskitalo, E., Bergh, J., Felton, A., Björkman, C., Berlin, M., Axelsson, P., Ring, E., Ågren, A., Roberge, J.-M., Klapwijk, M. & Boberg, J. (2016). Adaptation to Climate Change in Swedish Forestry. *Forests*, 7 (2), 28.
<https://doi.org/10.3390/f7020028>
- Kivinen, S., Moen, J., Berg, A. & Eriksson, Å. (2010). Effects of Modern Forest Management on Winter Grazing Resources for Reindeer in Sweden. *AMBIO*, 39 (4), 269–278. <https://doi.org/10.1007/s13280-010-0044-1>
- Kjær, E.D., Lobo, A. & Myking, T. (2014). The role of exotic tree species in Nordic forestry. *Scandinavian Journal of Forest Research*, 29 (4), 323–332. <https://doi.org/10.1080/02827581.2014.926098>
- Krauss, S., Hamzah, A., Omar, Z., Suandi, T., Ismail, I., Zahari, M. & Nor, Z. (2014). Preliminary Investigation and Interview Guide Development for Studying how Malaysian Farmers Form their Mental Models of Farming. *The Qualitative Report*,. <https://doi.org/10.46743/2160-3715/2009.1382>
- Kuuluvainen, T., Tahvonen, O. & Aakala, T. (2012). Even-Aged and Uneven-Aged Forest Management in Boreal Fennoscandia: A Review. *AMBIO*, 41 (7), 720–737. <https://doi.org/10.1007/s13280-012-0289-y>
- Lehtonen, E., Gustafsson, L., Löhmus, A. & Von Stedingk, H. (2021). What does FSC forest certification contribute to biodiversity conservation in relation to national legislation? *Journal of Environmental Management*, 299, 113606. <https://doi.org/10.1016/j.jenvman.2021.113606>
- Lidman, F.D., Lundmark, T., Sängstuvall, L. & Holmström, E. (2024). Birch distribution and changes in stand structure in Sweden's young forests. *Scandinavian Journal of Forest Research*, 39 (3–4), 167–175.
<https://doi.org/10.1080/02827581.2024.2349520>
- Lundqvist, L. (2017). Tamm Review: Selection system reduces long-term volume growth in Fennoscandic uneven-aged Norway spruce forests. *Forest Ecology and Management*, 391, 362–375.
<https://doi.org/10.1016/j.foreco.2017.02.011>
- Mayer, M., Prescott, C.E., Abaker, W.E.A., Augusto, L., Cécillon, L., Ferreira, G.W.D., James, J., Jandl, R., Katzensteiner, K., Laclau, J.-P., Laganière, J., Nouvellon, Y., Paré, D., Stanturf, J.A., Vanguelova, E.I. & Vesterdal, L. (2020). Tamm Review: Influence of forest management activities on soil organic carbon stocks: A knowledge synthesis. *Forest Ecology and Management*, 466, 118127. <https://doi.org/10.1016/j.foreco.2020.118127>
- McNeely, J.A., Global Invasive Species Programme, International Union for Conservation of Nature and Natural Resources, International Council of Scientific Unions, & CAB International (red.) (2001). *Global strategy on invasive alien species*. IUCN.
- Naturskyddsföreningen (2013). *Trovärdigheten på spel - Frivilligheten i skogen fungerar inte*. Naturskyddsföreningen.

- https://cdn.naturskyddsforeningen.se/uploads/2021/05/11102244/2013_rapport_skog_trovardighet_pa_spel.pdf
- Nevalainen, S. (2017). Comparison of damage risks in even- and uneven-aged forestry in Finland. *Silva Fennica*, 51 (3). <https://doi.org/10.14214/sf.1741>
- Pilli, R., Fiorese, G. & Grassi, G. (2015). EU mitigation potential of harvested wood products. *Carbon Balance and Management*, 10 (1), 6. <https://doi.org/10.1186/s13021-015-0016-7>
- Rytter, L., Karlsson, A., Karlsson, M. & Stener, L.-G. (2014). *Skogsskötselserien – Skötsel av björk, al och asp.* (Skogsskötselserien, 9). <https://www.skogsstyrelsen.se/skogsskotselserien>
- Röstlund, L. (2025). Skogsjätte lämnar ansedd miljöcertifiering. *Dagens Nyheter*. https://www.dn.se/sverige/skogsbolaget-sca-vill-lamna-miljocertifiering-forskare-vacker-fragor/?fbclid=IwY2xjawKH7DhleHRuA2FlbQIxMQBicmlkETBoQWZ3bGw2YVYyMk9kR2FIAR5S8J5h8F7V2C1h8i-LuWZZTPbmAwf1GUIAQze3t_KDWJMNMGk5OnjHlZ8NYw_aem_-F1oayRX9--0Rjs4gK0ZFA [2025-05-07]
- Sandström, C., Carlsson-Kanyama, A., Lindahl, K.B., Sonnek, K.M., Mossing, A., Nordin, A., Nordström, E.-M. & Rätty, R. (2016). Understanding consistencies and gaps between desired forest futures: An analysis of visions from stakeholder groups in Sweden. *Ambio*, 45 (S2), 100–108. <https://doi.org/10.1007/s13280-015-0746-5>
- Savilaakso, S., Johansson, A., Häkkinen, M., Uusitalo, A., Sandgren, T., Mönkkönen, M. & Puttonen, P. (2021). What are the effects of even-aged and uneven-aged forest management on boreal forest biodiversity in Fennoscandia and European Russia? A systematic review. *Environmental Evidence*, 10 (1), 1. <https://doi.org/10.1186/s13750-020-00215-7>
- SFS 2003:460. Lag om etikprövning av forskning som avser människor. Utbildningsdepartementet. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2003460-om-etikprovning-av-forskning-som_sfs-2003-460/
- Sjölund, H. (2025). Läget är ohållbart – även vi överväger att lämna FSC. *Dagens Nyheter*. https://www.dn.se/debatt/laget-ar-ohallbart-aven-vi-overvager-att-lamna-fsc/?fbclid=IwY2xjawKH7CpleHRuA2FlbQIxMQBicmlkETBoQWZ3bGw2YVYyMk9kR2FIAR5yiFa5gO9MJ2u_vw0bF1Z75o45FhnnO2O0PLtR-4VgxYxPuojuQ63RiIXBZg_aem_oTq1iF7NT8l08fFiBskX9w [2025-05-07]
- Skogsstyrelsen (2016a). *Effekter av klimatförändringar och behov av anpassningar i skogsbruket.* (2). Skogsstyrelsen. https://cdn.abicart.com/shop/9098/art63/48637063-1d24e7-klimatet_webb_ny.pdf [2025-04-09]
- Skogsstyrelsen (2016b). *Yttrande angående förslag till svenska bestämmelser för invasiva främmande arter.* (1184). Skogsstyrelsen. <https://www.regeringen.se/contentassets/206eb69b94a4475ca6e90c7c2242261c/skogsstyrelsen.pdf> [2025-04-24]
- Skogsstyrelsen (2018). *Föreskrifter för anläggning av skog.* (13). Skogsstyrelsen. <https://www.skogsstyrelsen.se/globalassets/om-oss/rapporter/rapporter-20222021202020192018/rapport-201813-foreskrifter-for-anlaggning-av-skog.pdf> [2025-06-03]
- Skogsstyrelsen (2020). *Klimatanpassning av skogen och skogsbruket.* (23). Skogsstyrelsen. <https://www.skogsstyrelsen.se/globalassets/om-oss/rapporter/rapporter-20222021202020192018/rapport-2019-23-klimatanpassning-av-skogen-och-skogsbruket.pdf>

- SOU (2007). *Klimat- och sårbarhetsutredningen*. (Sverige inför klimatförändringarna - hot och möjligheter, 60). Klimat- och näringslivsdepartementet. <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2007/10/sou-200760-/> [2025-04-08]
- Sténs, A., Bjärstig, T., Nordström, E.-M., Sandström, C., Fries, C. & Johansson, J. (2016). In the eye of the stakeholder: The challenges of governing social forest values. *Ambio*, 45 (S2), 87–99. <https://doi.org/10.1007/s13280-015-0745-6>

Bilagor

5.1 Bilaga 1. Intervjuguide

Introduktion

Syftet med intervjun är att undersöka vilka förutsättningar det finns att inkludera klimatanpassningsstrategier i den kommande standardrevisionen av FSC:s svenska skogsbruksstandard. Detta kommer att bidra till kunskap om vilka klimatanpassningsstrategier det finns intresse för och konsensus kring att inkludera i standarden.

Ditt deltagande i intervjun kommer att vara anonymt, vilket innebär att vi inte kommer att lämna ut namn eller annan information om de vi intervjuat som kan avslöja vem vi har intervjuat. Det är vi, vår handledare och FSC som kommer känna till vilka vi intervjuat. Intervjusvaren kommer att avidentifieras och lagras i en säker databas i enlighet med GDPR.

Du kan återta ditt samtycke efter att du deltagit i intervjun. Du har alltid rätt att ta tillbaka ditt samtycke utan att behöva ge några skäl för detta. Så om du efter intervjun känner att du inte vill delta i studien, så kan du meddela oss det, och då kommer vi att radera allt material som insamlats under intervjun med dig. Sedan är detta en kandidatuppsats, och den kommer publiceras när den godkänts, vilket betyder att det inte kommer gå att dra sig ur efter det men, som sagt, så är alla intervjusvar pseudonymiserade.

Har du några frågor om studien eller hur vi kommer att hantera dina personuppgifter?

Är det ok att vi spelar in och transkriberar intervjun för att kunna dokumentera den? För att godkänna det måste du, när vi startat inspelningen, starta kameran och mikrofonen igen. Det är bara vi som kommer ha tillgång till inspelningen i efterhand. [Starta inspelning]

Samtycker du till att delta i studien och då även till det informationsdokument vi skickat ut till dig i förhand?

Kort presentation av oss.

Bakgrundsfrågor

- Hur kommer det sig att du arbetar på XXX idag?

- Vad innebär din tjänst idag?
- Har du jobbat mycket med FSC eller är du ny med FSC?

Intervjufrågor:

1. Tror du att klimatförändringarna kommer att påverka svenska skogar och svenskt skogsbruk? I sådana fall, hur?
 - a. Ser du några risker med klimatförändringarna?
2. Ser du att det skulle kunna gå att anpassa skogsbruket för att möta och motverka klimatförändringar? I sådana fall, hur?
3. Tycker du att den nuvarande standarden är tillräcklig för att hantera klimatfrågor?
4. Vore det önskvärt att inkludera klimatanpassning som ett tema under den kommande revideringen av FSC:s skogsbruksstandard?
5. Vilka klimatanpassningsstrategier skulle du föredra att inkludera i FSC:s reviderade skogsbruksstandard? Vilka strategier vill du inte se?
 - a. Vad tycker du om blandskog som klimatanpassning?
 - b. Vad tycker du om kontinuitetsskogsbruk som klimatanpassning?
 - c. Vad tycker du om främmande trädslag som klimatanpassning?
6. Ser du några utmaningar för andra FSC-medlemmar att inkludera klimatanpassning som ett tema i standarden?

Avrundning:

- Har din syn på klimatanpassningsstrategier förändrats över tid? I sådana fall hur?
- Har du några frågor till oss?

Tack:

Tack för att du deltagit i vår studie. Vi kommer skicka den slutgiltiga uppsatsen till dig när den är färdig, så du kan ta del av den.

Publicering och arkivering

Godkända självständiga arbeten (examensarbeten) vid SLU kan publiceras elektroniskt. Som student äger du upphovsrätten till ditt arbete och behöver i sådana fall godkänna publiceringen. I samband med att du godkänner publicering kommer SLU även att behandla dina personuppgifter (namn) för att göra arbetet sökbart på internet. Du kan närsomhelst återkalla ditt godkännande genom att kontakta biblioteket.

Även om du väljer att inte publicera arbetet eller återkallar ditt godkännande så kommer det arkiveras digitalt enligt arkivlagstiftningen.

Du hittar länkar till SLU:s publiceringsavtal och SLU:s behandling av personuppgifter och dina rättigheter på den här sidan:

- <https://libanswers.slu.se/sv/faq/228316>

☒ JA, jag, Petra Salvin har läst och godkänner avtalet för publicering samt den personuppgiftsbehandling som sker i samband med detta

☒ JA, jag, Matteus Åslund har läst och godkänner avtalet för publicering samt den personuppgiftsbehandling som sker i samband med detta

☐ NEJ, jag/vi ger inte min/vår tillåtelse till att publicera fulltexten av föreliggande arbete. Arbetet laddas dock upp för arkivering och metadata och sammanfattning blir synliga och sökbara.